

TISZAVIDÉK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 3 frt — kr. Negyed évre - frt 75 kr.
Fél évre 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 6 kr.
Megjelen minden vasárnap reggel.
Hirdetéseket úgy a kiadóhivatal, mint a Reiter-
ügynökség Budapesten jutányosan vesz fel.

Felelős szerkesztő és kiadó:

S Z I L B E R J Á N O S.

Főmunkatárs:

S Á G H Y M I H Á L Y.

SZERKESZTŐSÉG:

Csongrád, Magtár-utca 41. szám, hová a lap szellemi
részét illető minden közlemény intézendő.

KIADÓHIVATAL:

Csongrád, Magtár-utca 41. szám, hová az előfizeté-
sek, hirdetések, közlemények intézendők.

Adó, amit a nép tetszése sze- rént emel.

Az első néger, kinek aranyporért az európai cserébe tükört adott, mikor először a tükörbe nézett, midőn saját képmását meglátta benne, azt kérdezte: „ki az az idegen.”

Ha ez előtt 50 évvel elhalt kedvesünk valamelyik feltámadna s őt a mai divat szerént öltöztetnénk fel, csak azután vezetnénk tükör elé, bizonyára sajnálatát fejezné ki felette, hogy azt akít a tükör mutat nem ismeri.

Az emberiség folyton fejlődik, minden téren rohamos haladás észlelhető. Halad ruházatkodás divatja is.

Hajdan az östermelő ruházat iránti vágya nem terjedt tovább a báránybőr bekecsnél s asszony népe maga készítette ruházatban járt.

És mégis megelégedett volt.

Ma azonban már ritka a bekecsben járó paraszt, mint a fehér veréb s egyszerű viseletű földmives leányt hiában keresünk.

Remeg az az anya, ki szülés előtt áll, vajjon fiu- vagy leánygyermekkel áldja-e meg az ég.

És méltán, mert kis vagyonu emberre nézve leánygyermek születése adósságot jelent.

Mert a népnek nincs állandó ruházatkodási módja, amit magánál magasabb rangun meglát, olyat óhajt ő is, majmol s a ma elkészült ruhát, ha

holnap már nem az a divat, sarokba vágja.

Pedig a divatra szinte van gond, hogy vállozzék.

A leánygyermeknek minden esztendőben 5—6 új ruha kell. És ha számba vesszük azt, hogy méterenként 2—3 forintos szövetből készülnek azok s egy ruha átlag 18—20 forintba kerül, akkor egy leánynak a mai változó divat szerénti ruházata évenként 100—120 forintot igényel.

Ha csak ez volna az egész, de minden évben kell 30—40 forintos selyemkendő s más egyéb, úgy, hogy az előbbi összeg 180—200 forintra egészítődik ki.

Ha azután egy kis gazdának legalább két ily leánykája van, nem kell, hogy más csapás érje, elég ez neki.

Hogy az adó nagy, azt mindenki beszéli, ez ellen azonban, nem hangzik fel panasz.

Pedig ez a divat-majmolás terhesebb az adónál.

Adó ez is amit a nép tetszése szerént emel, vagy leszállit.

Ha az apa, vagy az anya számitást tenne s leányát egyszerűbb ruházatra szorítaná s az egyszerű és divatos ruházatkodás ára között különbséget leánya számára tökéletesen szép összegre nőne az.

Különösen most kellene ezt tenni, amikor van alkalom a „Csongrád és

Vidéke“ takarékos által alakítandó „Betétegyeletnél.“

Ha azután géppel való varrás és divatos öltözködés helyett a házteendőkbe vezetné be leányát, midőn az idő elérkezik, bizonyára hamarabb kapna számára férjet s nem lenne annyi páztában maradt leány.

Mert így csak cifra-nyomorúság az egész, a külső csinos, a belső értéktelen.

Hozzuk e kettőt összhangzatba, legyen egyenlő a külső a belsővel.

Nem kell a nyilló liliumra más virág!

Aki szép, ugyis szép.

Azt mondja a közmondás: „a ruha nem teszi az embert.“

Szállítsuk le ezt az adót, ha lehet!

B.

Nőnevelés és közgazdaságunk.

Hogy mily fontos tényező az emberiség közgazdasági életében a nőnevelés nyílt dolog azok előtt, a kik a nők szerepét a családi jelet összetartó elemének tekintik, valamint azok előtt is, akik tudják, hogy az emberiség keletkezési története soha nem tudta elválasztani a férfit a nőtől, közelebről jellemezve, a férjet a feleségtől. Ez az örök élettörvény kifejezésre jutott már az első emberi pár paradicsomkertbeli mondájánál.

A legujabb kor a nőknek ezt a mozgató szerepkörét, ezt az elvitázhath-

A TISZAVIDÉK TÁRCZÁJA.

A ki bűnhődni akar

Irtó: Várady Dezső.

(Folyt és vége.)

Egy éves házások már elmúltunk. Szüreteltek mindenfelé s mi is készültün szüreteltekhez szüretre. Szólunk jó távol volt a várostól s legtöbbször vonaton mentünk oda. Szüret előtt való délután eljött anyám hozzánk, hogy az esti vonattal együtt menjünk ki a szőlőbe. Délután azt mondta férjem, hogy én csak menjek, ha kedvem van, de ő nem jön, nincs kedve, meghütötte magát, neki inkább nyugalomra van szüksége, mintsem szüreti mulatságra. E miatt összefeleseltem vele, hogy ahova nekem volna kedvem menni, ő oda nem jön velem. Én mint aféle feltékenynő, férjem itthon maradásának okát hajlandó voltam rosszra magyarázni s midőn e feltevésben anyám is nemcsak, hogy osztozott, hanem még négy szem közt azt mondá, miszerint férjem bizonyosan vagy valakit vár, vagy őt várja valaki, akinek már előre hírül adta, hogy te nem leszel itthon.

Természetes, hogy az ilyen beszéd még

jobban megerősített meggyőződésben s elutazni akarást szüretelve az utolsó perczen adtam férjem tudomására, hogy én sem megyek. Este 10 óra volt éppen ilyen esős idő volt mint most, villámlással. Anyámat kiki-sértem az utcaajtóig s utána néztem míg csak az állomáshoz nem ért; pár száz lépésnyire laktunk az állomástól.

Az utcaajtót becsukva feltűnt előttem, hogy a kulcs nincs benne s így nem zárhattam be, de férjemnek erről mitsem szólottam, ki már ágyában feküdt. Szótlanul vettem fel a lámpát s mentem a másik szobába aludni. Dehogy tudtam volna elaludni. Alig mulott így el vagy egy negyed óra, midőn az utcaajtót hallottam csekély neszszel ki nyitni. Ágyamból felugrottam, siettem az ablakhoz s homlokomat egészen az üveghez nyomva bámultam ki az éjbe, az utcaajtó felé, honnan egy nőalak közeledett óvatosan férjem szobája felé, melynek az udvarra külön bejárata volt.

Izgalmam leirhatatlan volt; a bosszuvágytól eszemet veszve ragadtam kést s mint a vérszomjas tigris rohantam be abba a pillanatban férjem szobájába, melyben az a nőalak belépett s iszonyu dühvel döftem

késemet mellébe, ki velőt rázó sikolylyal rogyott össze. E pillanatban villámlott kiint egy rémeset, melynél felismertem áldozatomat. Éreztem, hogy mindjárt megőrülök . . . anyám! kiállítottam kétségbeesve s mellé rogytam ájulva.

Igen, anyám volt szegény, ki férjem szobájában feledte pénztárczáját s azért futott vissza a közeli állomásról. Csak addig élt mig megmondta visszajövetelének okát s aztán vége volt.

Én aztán egyik ájulásból a másikba estem. Midőn magamhoz tértem sürgő-forgó néptől láttam magam körülveve, majd meghalotti zsolozsmák bus hangjai üték meg füleimet, de nem tudom, hogy mindezek mit jelentenek. Azt sem tudtam ébren vagyok-e vagy álmodom. Hat hétig feküdtem önkivületi állapotban. Első szavam az volt, hogy mi történt, hol van férjem?

Atyám válaszolt rá, hogy az a vadállat, az a gyilkos gazember a börtönben van, 10 évi fegyházra ítélte a törvényszék. Miudent bevallott őszintén, semmit nem tagadott. Felfordult velem a világ; ismét rosszabbul lettem s még 3 hónapig őriztem az ágyat, mig jártányi erőm lett s elmehettem a bi-

lan belehatását közéletünk minden legkisebb dolgába; „cherchez la femme“ (keresd az asszonyt) kifejezéssel hozza tudomásra, kiválóképpen pedig az olyan eseteknél, melyek bár közgazdasági életünk szintén kielégítő és illetőleg befolyásoló részét képezik, de nem tartódnak sokáig komolyabban véve a felszínen.

Ha a fontos szerepkör és mélyreható befolyás ös-időktől fogva juttattak a nőknek cselekvést a közgazdaságban, úgy még inkább meg van az a mi századvégi életünkben. Élet fizikai magyarázata ennek pedig az, hogy a vilám korszakában gyorsabban születni, fejlődni és a működési térére lépni akarván, a nők befolyása is gyorsabban kíván érvényesülni közéletünk minden legkisebb fázisában; megnyilatkozik ez a paloták falai között éppen úgy, mint a legkisebb paraszt gazda földes kunyhójában.

Levonva a következtetést, könnyű lesz megértenünk, hogy a nőnevelés fontossága a családi s ebből folyólag, egy egész állami életre eminens.

Egyes családokban ugyanis nem egyszer jut érvényre a ferde irányban nevelt nő döntő szerepköre s hogy ez úgy a meglevő környezetre, valamint a nevelt jövő nemzedékre is kihatással van megszámlálhatlan esetekben tapasztaljuk, fel sem említvén egyelőre azt a viszonyt, mely az újabb időben elszaporodott vadházasságok révén közgazdasági életünket fenyegeti. Ha a nő ily viszonyok közt anyává lesz, jobb nevelést gyermekének legtöbb esetben nem adhat, mint az ő saját nevelése s már ezzel szaporodott a családban a hajlam a könnyelműség iránt, mely nemzedékről nemzedékre át származva, kétségen kívül közgazdasági rombolást eredményez előbb-utóbb — egyelőre csak egyes családokban — később kihatólag a társadalomban és az államban.

De nem csupán az élet erkölcsi oldalát tekintve befolyásolják a nők közgazdaságunkat, de anyagi értelemben is ők annak előmozdítói, megmen-

tői és fenntartói, avagy tönkretevői. Az egyes családokban történő anyagi veszteségek, sőt végromlásra jutások, ugyanis többé kevésbé visszavezethetők a nők felületességére és könnyelműségére. A nő aki sohase vett fáradságot magának megtanulni a ház vezetését és annak berendezését, nem tudott a házi munkakör czélirányos beosztásával megbarátkozni, szóval a ki idejét a gyakorlati házas hivatásos munkaságon kívül másutt véli kellemesebben és hasznosabban eltölteni, az a házra, a családra vészt hozott, olyant, amilyent közgazdaságunk szempontjából nem is jelentéktelen veszteség gyanánt tekinthetünk.

A családban a férj támasza a jó nő s általan elfogadható mindennapi gyakorlat alapján, hogyha a családfő jó, úgy kell, hogy jó legyen a támasz a gyámolító és bátorító is, mert bármennyit jelentsen is értékileg kifejezve a férj és családfő, ha támasza, a nő hivatásának meg nem felelt, közgazdaságilag a férjnek és családnak értéke elveszett.

Hogy társadalmunk mai viszonyai között miképpen neveljük a nőket, hogy azoknak erkölcsi és anyagi értéke közgazdaságilag érvényesülhessen ez szakörömhöz nem tartozván, feladatom nem lehet vitatni; de a gyakorlati élet tapasztalataiból merítve, néhány sorban megkísérlem utalni a közgazdasági hiányokra, a melyek nőink ferde irányu neveléséből eredőleg reánk háramlanak. Röviden szólva, a leánygyermek nevelése merev és gyakorlatiatlan. Merev annyiban, amennyiben hasznottevő életkorukat elérve, a kijelölt irányról se jobbra, se balra, letérni nem hajlandó.

Ha születtek és nevelődtek ugyanis jólétben, már a mérsékelt jólétet se akarják elfeledni önönmaguk érvényesítésére, a gyengébb módot vagy éppen a nélkülöző helyzetet pedig általán végzetes istencsapásnak tekintik; s nem képzelnék embert, a ki nálunknál boldogtalanabb volna. Ezek a nők aztán, hivatásuk érvényesítésére kerül-

vén a sor, elgondolható, milyen közgazdasági jelentőségük. A kik kedvezőtlenebb körülmények közt születtek és nevelődtek, azoknak merevsége meg oly módon lép előtérbe, hogy hivatásuk értékesítésénél kedvezőbb viszonyok közé jutván, önmagukat tulbecsülik s tetteikben meg társadalmi viselkedéseikben közgazdasági értéküket elvesztik. Vannak a nevelés vázolt alakjai közt olyanok, akiknek a merevség nem tulajdonságuk s ez uton nem jutnak a közgazdaság rovására fentebb mondott viszonyok közé.

Ezek a nők minden körülmények közt megfelelnek hivatásuknak, de gyakorlatiatlanságuk jóakaraton azonnal csorbát üt, mihelyt a háziasságot, a családiasságot kellene közgazdaságunk előnyére érvényesíteniök.

A közgazdasági élet fontos pozitívjának mimódon volna megfelelőbb a nők nevelése, ez hivatottabb — pedagógiai erők — elbírálásának hatáskörébe tartozik, — megkísérlem mindazáltal efelett rövid véleményt — amit több oldalról hallottam — nyilvánítani.

A magasabb iskolák sokoldalú szellemi színvonala elvonja a növendékeket a gyakorlati élet — közgazdaságilag hasznosabb — de egyszerűbb tanulmányaitól és tudásától.

A gyáripár fejlettsége és olcsósága miatt soha nem értékesíthető kézimunkák tulhajtott tanítása, meg a test fejlődésének rovására megsemmisíti az egyént a jövő élet gyakorlati fogásainak érvényesítésénél.

Az otthoni nevelés módszerét már nem akarom megkoczkáztatni, mert rám zuditani a társadalom nőnevelőinek haragját nem akarom. Hogy becézve, dédelgetve, kényeztetve, a gyerek eléggé lesz, ennyit még gyakorlati tapasztalás alapján mondhatok s ha hogy ez az életre kihat s jelentőségteljesen befolyásolja közgazdaságunkat a felett ne csodálkozzunk, pedig a nemzedék nem arra való, hogy osenevesszék és satnyuljon, hanem hogy erősödjék, fejlődjék és gyarapodjon.

rákhoz térden állva, összetett kezekkel kérni őket, hogy férjemet, azt az ártatlan szegény embert, ki helyettem feláldozta magát, ereszsék szabadon s engemet, mint anyámnak igazi gyilkosát végezzenek ki, vagy tegyenek börtönbe örökre.

Mikor elmontam panasomat és kérésemet, akkor összenéztek az urak s azt mondták, hogy eredj haza szegény asszony, nincs nekünk teveled semmi bajuk.

Elmentem az elnökhöz. Végig hallgatta könyörgő beszédemet, hogy ereszsék el férjemet és engemet zárjanak be helyette, mert én vagyok a gyilkos. Az is azt mondta, hogy „eredj haza szegény asszony“ nincs énnekem teveled semmi bajom.

Elkeseredtem nagyon. Hát csakugyan nincs a földön igazság, hogy az ártatlan szenved a bűnösért!

Ezután elmontam mindenkinek és minden alkalomkor, hogy én vagyok a bűnös, nem férjem, a ki a megtestesült jóság s irántam való szeretetből áldozta föl magát.

Azt mondták rá, hogy örült vagyok, amiért így beszélek arról, aki akasztófát érdemelt volna. Senki sem hitt nekem, csak szánuakoztak rajtam. Atyám elvitetett az

örültek házába. Ott voltam két évig, akkor visszahozott. Férjemnek tudomására jutott a börtönben, hogy engem a bolondok házába vittek, e fellelti bánatában megörült, pár hó mulva meghalt.

Nincs tovább, vége van, — zokogott a szerecsélen zarándoknő. A többit gondolatja ön. 12 éve mullott ennek; azóta zarándoklok, egyik szent helyről a másikra, kérve az Istent, hogy soha megne bocsássa bűneimet, hanem lássa már elérkezettnek az időt, hogy büntetéseimet már itt a földön is elvegyem. Én mint öngyilkos kikerülöm az emberek és Isten büntetését! Hahaha! — kacagott mint egy örült s ismét görcsös zokogás, csuklás fogta el.

Oh, hiszen megvan kegyed büntetve eléggé — mondám neki részvétellel; szenvedett már sokat és még most is szenved.

Ön is olyan euyhéa itél, mint mások — mondá szemrehányólag. De az Isten nem fog késni s egyszer csak elér sujtó keze. De most már megyek, — mondá felállva. Hajnalra a városba érek, honnan egy proceszó indul reggel Kalocsára, azokhoz szegődöm utitársnak.

Maradjon még, mondám, pihenje ki magát, hozok ki egy kis enivalót, hiszen ma úgy sem evett!

Nemcsak kenyérrel él az ember . . .

Hozok én hust is, vágtam szavába s bementem egy kis maradék ételt keresni. Mire kivitem, hült helye volt a zarándoknőnek, csak a villám fel-felvillanó fényénél láttam, amint elcsigázott testét a dülő uton a város felé iparkodik vonszolui; hosszú, keresztalaku botján meg-megvillant egy-egy villámláskor az ezüstsínű feszület. Utána néztem, migcsak beláthattam, aztán bementem, lefeküdtem. Szokásom szerint nem tudtam elaludni; azon gondolkoztam egész reggelig, hogy milyen furcsa is ez az élet!

Vallomások.

Bohém természetű, csepp asszonyka volt, üde és piros, mint a hajnali rózsza.

Apró kacskaringós fürtökbe göndörített haja pikánsul omlott hófehér homlokára, mely alól két nevető mosolygós szem villogott a fiatal emberre, a ki lábainál térdelt s nézte őt, mint a hívó az oltári szentséget.

Ha tehát a növevelés körül oly symptomákat észlelünk, melyek a fejlődést és gyarapodást hátráltatják, közgazdasági értékünket veszítjük és kockáztatjuk általa.

Nem csupán erkölcsi szempont tehát, a mi pedig fő — az indító oka, — hogy a nevelési rendszert reorganizáljuk, de a századvégi gyors vagyonosodás ösztöne is megköveteli közgazdaságunk érdekében az átalakulást.

A magyar nők bátorságát, kitarthatását a történelem lapjai dicsőítették és öröközték meg, az ezredév utáni nemzedék bizonyítsa be, hogy elődeik erre méltó érdemeket szereztek.

* * *

A magyar népoktatás.

A népoktatásról kiadott miniszteri jelentés adatai az 1892-93. tanévre vonatkoznak. Egy évi késelemmel kerülnek napfényre, mert feldolgozásuk állítólag teljes egy esztendőbe kerül. Nem tudjuk divik-e még az a szokás, hogy ezt a jelentést lefordítatják németre vagy francziára, de ha megteszik az ország egyik legszomorubb lapját tárják fel a nagy világ előtt. Hisz elvégre is nem ennek a derék nemzetnek a szégyene ez a sivár állapot, hanem azoknak a kormányoknak és államférfiaknak a lelkén szárad, akik éveken át boldogították azt az országot.

Amikor a miniszteri jelentést lapozgatjuk, eszünkbe jut Bánó József országgyűlési képviselőnek az indítványa a ki a millenium alkalmából a közoktatás és közművelődés czéljára egy nemzeti kölcsön felvételét javasolta.

És mit tett erre a miniszter?

Egyszerűen nem fogadta el az indítványt. És mivel okolta meg makacs visszautasítását? Az állam pénzügyi helyzetével, mert ez szerinte nem engedi meg, hogy oly mértékben fejlesszük mint azt a kultur államok teszik, de meg a „tanító anyag“ sem volna elégséges.

Csáky előtt ugyanis a tanító csak anyag volt, holmi végrehajtó közeg akár egy megye hajdu, a ki többre nem érdemes, mint a 300 forintos minimumra.

Iskolákra és tanításra csak évek mulva költött volna néhány ezer pengőt. A közoktatásügy terén elfogultság, szűkkeblűség és szűkmarkuság jellemzik Csáky miniszterségét.

Ilyen tapasztalatok mellett csak kaczagásra méltó az a tavai kibocsátott felhívása, melyben véleményadásra szólította fel a tanfelügyelőket, hogy adjanak felvilágosítást az iránt, miért csökken évről-évre a tanítási pályákra lépők száma és mi az oka a tanító hiánynak.

Ezt a kérdést csak Csáky miniszter tehetette, a ki liberalis tervain túl nem látott semmit. Ugyan mi lehet oka Magyarországon a tanító hiánynak? Kérdezi Csáky. Ma-holnap talán azt fogja kérdezni, hogy akad-e még olyan jó ember, a kit a 300 forintos minimum el nem riasztott és ennek daczára is falusi néptanítónak lesz.

A tanítóhiány megokolására, a tanítók silány javadalmazásán kívül szembeötölő adatként jegyezzük meg a következő vallomást.

„Föltűnő jelenség — írja a miniszteri jelentés — hogy az 1892-93. tanévben az ország 25752 népiskolai tanítója közt, 2981 nem képesített és 1279 magyarul egyáltalában nem tudó egyén foglalkozzék (igy) hazánkban a tanköteles gyermekek oktatásával.“ Az alkotmányos era huszonötödik évében be kell tehát vallani az ország és a világ előtt, hogy minden tizedik néptanító oklevéllel nem bír és hogy a működő tanítók huszonötödrésze nem tud magyarul.

A szégyen pirja futja el az ember arcát, hogy ha ilyen szomorú kultur politikai vívmányokról kell írni. A népoktatás a legfontosabb politikai tényező és hozzátehetjük még: a legnemzetibb követelmény. Ha ennek az országnak

rendes és rendezett népiskolái lennének hire se volna annak a sok nemzetiségi herce-hurczának. A kié az iskola, azé a jövő. És Sedánnál sem győzött más, mint a porosz tanító.

De még ez nem minden!

A miniszter kénytelen bevallani, hogy 134 szervezett tanítói állomás üresen hagyása miatt ugyanannyi iskola szünetelt. Ehhez már igazán nem kell kommentár.

Tovább mehetünk. A miniszter kénytelen beismerni azt, hogy ma csak 8131 tanítóval volna többre szükségünk mint a mennyi van. Hány esztendőnek vétkes mulasztása rejlik ebben a számban? Husz helyen 250 tanítványa van egy tanítónak. A tanköteles gyermekek száma 1892-ben 2.709,014 volt az egész országban, de ezek közül több mint fél millió nem részesülhetett a népiskolai oktatás áldásaiban. Általában véve azt kell tapasztalni, hogy évről-évre átlag huszezerrel emelkedik a tankötelesek száma. Hová jutunk majd néhány év alatt, hamár eddigelé is csak nyolcezer tanító hiányzik.

Ezek ugyan gyönyörűséges állapotok.

Rendesen 1200 tanítói oklevelet adnak ki egy évben. Látjuk tehát, hogy ezen a téren krónikus deficitje lesz az országnak, a nemzeti műveltség és magyar nemzeti szellem végtelen nagy kárára.

Ne lapozzunk tovább abban a jelentésben, hanem valljuk be őszintén, hogy ilyen gyarlónak és szánalmasnak még sem gondoltuk az országos népoktatás ügyét.

A társadalmat ne tessék vádolni, mert szinte hihetetlen, hogy népoktatási czélokra mennyi adomány folyt be egy év alatt. Megközelíti a két milliót. Itt csak tessék mellüket verdesni azoknak, kiket illet és a kik vakságukban a népoktatás fontos ügyét mellőzték.

— Tehát őszinte, igaz vallomást akar tőlen Sándor?

— Szeretnék a lelkében olvasni asszonyom.

— S ha megbántom a szívét szavaimmal, ha reménytelenséget, kételyt támasztok a lelkében? . . . Hiszen látja maga olyan heves olyan féltékeny olyan . . .

Hirtelen elkezdett nevetni.

Hangja mely hasonlított a kis harang csendüléséhez, bezugta a termet. Kezeit is szoritotta a szívéhez, hogy a nagy, kábító illatu fehér tea rózsa szirmai lenyomultak s szétestek a földön.

— Én szeretek, asszonyom s nekem a lelkem van ez érzelmhez forrva.

— Legalább azt hiszi.

— Ne kinozzon, Irma, mikor egyetlen szavába kerül, hogy boldoggá tegyen.

A heves, melegvérű asszony végig simította az ifju lázban égő arcát kis kezeivel, oda hajolt föléje s a fülébe sugta:

— No hát legyen boldog türelmetlen flu, szeretem magát!

És engedte, hogy a két ölelő kar oda fűződjék dereka köré s a mámoros ajkak csókokkal borítsák el gömbölyü karjait. A

keblén keresztül dobott fátyol egyik csücskéből legyezőt formált s oda verte a szerelmes ifju szeme közé azt a forró, delyes lélekzetet, mely vérpiros ajkai közül előszivárgott.

Az ifju ember izgatott, szenvedélyes hangon rimánkodott:

— Esküdjék meg, Irma, erre a vallomásra. Igérje meg nekem, hogy hü lesz fogadalmához!

A csepp asszony vonásait valami hideg borulat szaladta át s a másik pillanatban már a selymes kerevet tulsó végéről nézte a rimánkodó embert.

— Nem, nem, maga sokat kíván Sándor.

— Csak annyit asszony, a mennyit én is adhatok.

A szép tündérnő lebontja fejről a hullámos hajerdőt, mely eltakarja arcát, vállait s lágy, fuvolaszerű hangon kezd szólni.

— Milyen bohóság az eskü emberek között . . . Mintha meglehetne szívünknek tiltani, hogy ne támadjanak benne újabb érzelmek, vágyak édes remények.

— Asszonyom!

— Ne akarjon erkölcsbíró lenni, Sándor. Maga is szeretett s azt a vallomást, melyet

nekem tett, bizonyára már másoknak is mondta.

— Most az oltár előtt akarom azt ismételni, Irma. Egy életre szólóan.

— Oltár előtt? . . . Hát ott a szóznak nagyobb nyomatéka van s a misztikus homályban elhangzó „holtom miglan“ kiöl a szívből minden dobbanást?

Az ifju csendesen oda borult a bársonyos számolyra s halovány arcát fájdalommal emelte a beszélő nőre, ki ideges mozdulattal tépet le a virág állványról egy szegfüt s beletűzte a sötét hajerdő fényes zuhatagába.

— Ha tudná, asszonyom, mennyire fájuak bántó szavai!

— Fájuak? . . . Látja milyen bohó maga. Itt van mellettem, hallotta vallomásom. Szeretem . . . Engedem, hogy forró mámoros arcát keblemre hajtsa, hogy öleljen s mégis . . .

— Nekem ez nem elég, asszonyom. Én birni akarom önt egészen, osztatlanul, örökké, hogy még gondolatban se legyen parányi része se másnak ehez az üdvösséghez!

A csepp asszony ajaka göresösen összerándult.

Nyelvtanítás a tanyai iskolákban.

Az anyanyelv tanítás sokkal nehezebb, mint hogy azt első tekintetre gondoljuk. Inuen van aztán, hogy különösen kezdő tanítók oly hibába esnek, melyből csak évek múlva birnak kibontakozni.

A tanítóképzésben megtanulják a módszert s ezt követik vakon. S csak később, tapasztalás útján jutnak oda, hogy szabadon kezeljék a tananyagot.

A fiatal tanító, ha végez, leginkább tanyára jut. Itt vezető nélkül csak önerejére kell támaszkodnia s nem tehet egyebet, hogy némely dologban utmutatást szerezzen, mint a tankönyveket áttanulmányozni. De erre nincs neki elég ideje, mert osztatlan iskolában működik s így ideje és ereje sokkal jobban igénybe van véve, semhogy izére bontsa a tanítani valókat.

Egyik tárggyal jobban előbbre halad, mint a másikkal. Daczára, hogy az egész évre arányosan felosztotta. Legkevesebb időt juttat a nyelvtanításnak.

Nyelvtanból betanítja a szabályokat a nélkül, hogy azok helyes begyakorlására időt fordíthatna. Év végén az eredmény nem lesz egyéb, minthogy a gyermek a szabályokat kitűnően tudja, de arról fogalma sincs, hogy miért is tanulta ő azokat.

Igy telik el a gyermeknek négy év. Olvasni, számolni, a mennyire megtanult, de helyesen írni nem. A helyes írás pedig nem kevésbé fontos, mint a helyes olvasás és számolás.

A tanyán működő tanítóknak nem szabad szem elől téveszteni, hogy oly gyermekekkel van dolguk, kik vagy egyszerű földmivesek, vagy pedig mesteremberek lesznek. Azért nekik nem a száraz nyelvtani szabályokat kell betanítatni, hanem őket fogalmazás folytonos gyakorlása által a helyes írásra vezetni.

Tanyai iskoláknál három, de legtöbbször négy osztály van szervezve. A ki négy osztályt elvégez, ismétlő iskolába jut; hol a már tanultakat kellene ismételtetni. De az ismétlő iskola jelen szervezése mellett a helyes írást és az életben a szántó-vető embernek is szükséges fogalmazást a gyermek nem képes elsajátítani.

E ennek oka pedig az, hogy a miniszteri tanterv minden tananyagot, így a nyelvtan-

ítást is hat évfolyamra osztja s csak ekkor képez az elemi iskola tananyagja kerek egészet.

Tanyai iskolában tehát ezt is fontolóra kell venni. Ehhez kell mérni a nyelvtanítást is. Tanítványiukkal irassunk mindennap, de ne pusztán időöltésből, hanem a mit a gyermekek dolgoztak, azt nézzük át s javítsuk ki lelkiismeretesen.

De sohasem irassunk a tanulóval oly dolgot, mely az ő szellemi látókörén túl esik, mert így munkánkban hajótörést szenvedünk. A siker leginkább úgy érhető el, ha oly tárggyal foglalkoztatjuk a gyermeket, melynek elkészítéséhez neki is ereje és munkakedve van.

Tartsuk mindenütt szem előtt a fokozatosság elvét. Könnyebbről a nehezebbre, ismertről az ismeretlenre.

De hiszen ezt mind jól tudják szeretett kartársaim is, azért gyenge tollammal nem akarom a nyelvtanítást mikéntjét tárgyalni, mert azt egy egyén kizárólag nem teheti; hanem föl kell karolni az eszmét a tanítótestületeknek s eszmecsere útján kijelölni a helyes módszert.

A helyes irány pedig szerény nézetem szerint úgy érhető el, ha egy gyakorlati nyelvtan készítettnek a tanyai iskola növendékei számára.

A anyagi haszon nem háramlik ugyan ránk az egészről, de annál megbecsülhetlenebb az eredmény. Rosszul vagyunk tanítók mindannyian díjazva, de ez ne kedvetlenítsen el bennünket egy szebb jövő iránt.

Igaz: az emberi élet rövid s a nyomorúságos állapot zsidbasztólólag hat lelkünkre, de ez a rövid élet ugys mulandó, muljék el tehát legalább dicsőséggel.

Sághy Mihály.

Ujdonságok.

— **Egyleti élet.** A helybeli kaszinó f. hó 19-én saját helyiségében választmányi ülést tartott, melyen új tagok felvétele intéztetett el és az eltávoztak tagságról való lemondása jelentetett be. Továbbá határozatott, hogy a kaszinó a farsang végén egy mulatságot rendez. Rendes gyűlését pe-

Néha felcsillámlik
Benne egy fény sugar;
Azért meg teneked
Szabott régen az ár.

A mig legénykedel,
Nyitva minden ajtó;
Nem lész, a miként én,
Csak úgy sereghajtó.

És ami legszörnyebb
Minden rosszak között:
Béke helyett hozzád
Anyós is költözött.

Fi-lér.

HUMOR.

Nem muszáj.

— De kérem, hiszen a kisasszony, kit maga nekem feleségül ajánl, sánta.
— Hát nem muszáj vele felmászni a Babiagurára.

Bizonyíték.

— János, maga ma nem tisztogatta ki jól a ruhámat.

— De igen nagyságos ur!

— Na, na! Tegnap egy koronát felejtettem a nadrágom zsebében és most még benne van.

dig alkalmasint a jövő hónapban fogja megtartani. — polgári kör 21-én szintén gyűlésezett, melynek főtárgya volt a könyvtárnoki állás betöltése. Ezzel Szvoboda Ferencz elnök bizott meg.

— **Közgyűlés** A szegedi kereskedelmi és iparkamara 1895. évi január hó 30-án (szerdán) d. u. 4 és fél órakor saját helyiségében rendes ülést tart. A tárgy sorozatban igen sok közhasznú dolog van felvéve.

— **Uj tisztviselők.** A belügyminiszter megengedte vármegyéknek, hogy az eddigi megyei pótdadón felül még 1 $\frac{1}{2}$ % pótdadót vessen ki s annak terhére a még szükséges tisztviselő állásokat szervezze. A Csongrád járási főszolgabírói hivatal személyzete is szaporodik egy munkaerővel, egy rendszerezett irnokkal, melyre nagyon is szükség van, mert az irnoki teendőkhöz az iktató-kiadót eddig szolgabírónak kellett kiegészíteni, mindkettőnek meg annélkül is a maga terjedelmes munkaköre.

— **Sajtóperi tárgyalás.** A szegedi sajtóbírószág folyó hó 30-ára tüzte ki annak a sajtópernek tárgyalását, melyet Bozó Mihály földbirtokos, volt városi levéltáros Hegyi Antal plebános a „Csongrád Közlöny“ felelős szerkesztője ellen indított. A per tárgyát azon közlemény képezi, melyben Hegyi Antal azzal gyanúsítja Bozó Mihályt, hogy egy estén Szvoboda Ferencz ügyvédet agyon akarta ütni.

— **A 48-as kör** Elnök választó gyűlését február 3-ára tüzte ki. Elnöknek, mint halljuk, egyhangulag Ludrovai Tóth István mérnököt jelölte a párt. Hisszük, hogy a 48-as kör nevezett egyében oly Elnököt fog nyerni, ki oda-adó ügybuzgalma által a hanyatlásnak indult együletet ismét virágzóvá teszi. Adja Isten, hogy úgy legyen.

— **Az önkéntes tűzoltó egyesület** elhalasztott gyűlését ma, délután 2 órakor tartja meg. Ez után is figyelemztetnek az egyület tagjai, hogy minél nagyobb számban részt venni sziveskedjenek.

— **Tanítói gyűlés** van ma délelőtt, melyen gyakorlati tanítások és paedagógiai értekezések tartatnak. Továbbá a folyó ügyek és indítványok intéztetnek el. A tanítótestületet csakis dicséret illetheti meg, midőn misszióját fölfogva, tagonkint ülészik.

— **Az országos magyar néppárt** zászlóbontási ünnepélye f. hó 28-án lesz megtartva gróf Eszterházy Miklós Móricz emléke alatt. Hogy mily impozánsnak ígérkezik a nagygyűlés, elég felemlitenünk, hogy — mint rendes levelezőnk írja, — Róma, Prága, Bécs, Olmitz, München sőt Párisból is fognak befolyásos érsek-püspök és kánokok megjelenni.

— **Álarozos bál** tartatik Kun-Félegyházán február hó 2-án a „Korona“ szálló dísztermében az ottani önkéntes tűzoltóegylet javára. A műsor változatokban gazdag s megérdemli, hogy az arany ifjuság a szomszéd városba átránduljon ez alkalomra mulatni. Az izléseesen kiállított meghívónak a 100-as rendező bizottság van aláírva. Belépti díjak: előre váltott személyjegy 1 frt este pedig 1 frt 20 kr. Fentartott számozott erkélyszék 1 frt 50 kr. A kik az álarozos bálra átakarnak menni, a rendező bizottságtól ingyen kapnak oda és vissza vasuti jegyet. Az átmenni szándékozók jelentkezhetnek Dr. Nagy Sándor tűzoltó főparancsnoknál.

— **Országos vásár** Szentesen, Szentesen az országos vásár ezután mindig három

— Tehát szeretné, hogy rab legyek egy férfi oldalánál . . .

— Irma! . . .

Hevesen, zokogva borult a szép asszony az ifju karjaiba s bubánatos rezgással sutogta hozzá:

— Ha ki tudnám ölni szivemből az elvesztett paradicsom örök átkát!

Bibó Lajos.

Emlékvers házasulandók számára.

Ha jól érzed magad
Meg ne házasodjál;
Mert biz föbb bolondot
Nem fogsz tenni annál.

Igaz, hogy kecségtet
A szép házi élet,
De ha beleestél,
Kedved öröge lett.

Elhagy a remény is:
Köddé mind elszéled!
Akkor tudod öcsém:
Mi is az az élet.

napig tart s ha a naptárban kitett nap szombatra esik, akkor a vásár azon napon tartatik. ha pedig a vásár napja nem szombatra esnék, akkor az a megelőző hét szombati nap fog megtartatni.

— **Nem mienk a györfős erdő!** A „Csongrád-sövényházi ármentesítő társulat“ úgy látszik a györfős-erdőnek azon részét, mely a várostól a Csemegi-féle szőlőig terjed, magáéknak tekiinti, beleveszi a kisajátítandó területbe. Így azután községünk ismét egy jó nagy darab tűzifa termő helyről fosztatik meg. A mult hét elején sokan vágták az erdőt, de az előjáróság a társulat kérelmére karhatalmilag megakadályozta azt.

— **Halálozás.** Közéletünk egyik hasznos és tevékeny polgára Kajtár Pál városunk egykori bírása hunyt el a hét folyamán. A megboldogult Csátár Zsigmond képviselősege kiválóan vett tevékenységet a közéletben, de Csátár szerencse-csillaga letűnével ő is visszavonult s azóta csak ritkán lehet felőle valamit hallani. Nyugodjék békében!

— **Bő bortermés.** E hó 22-én volt kincse napja, reggel néhány szem esővel, egész nap pedig derült idővel. Megcsurgott az eresze alja a mi pedig a régi jó öregek jóvendelése szerint bő bortermést jelent. Nem is volna már egyszer káros reánk, mert a bort annyira elhordták városunkból, hogy alig-alig maradt. Lesz tehát bor elég. ha az Isten ad s a szőlő jó fakat, a fagy el nem veszi, a jég el nem veri és ha június júliusban sok eső lesz.

— **Baleset.** Molnár János, a „Csongrádi Lap“ betűszedője a mult hét folyamán oly szerencsétlenül esett el, hogy karját törte. A szerencsétlenül járt fiatal embernek körül belül hat hétig kell az ágyat őriznie.

— **Pályázat ösztöndíjakra.** A vármege törvényhatóságának határozata, a szegedi állami fa-és fémpári szakiskolát látogató csongrádmegyei illetőségű iparos-íjak javára két, egyenkint 120 frotos ösztöndíjat alapított, melynek elnyerésére most az alispán pályázatot hirdet. — A pályázati kérvények f. év február 5-ig nyújtandók be az alispáni hivatalnál.

— **Az agrár-szocializmus ellen.** Az agrár-szocializmus enyhítése tárgyában Tallián Béla, Békésvármegye alispánja terjedelmes memorandumot nyújtott át Perczel Dezső belügyminiszternek. Ennek kapcsán egyszersmind eleget tett az előbbi kormány ama megbízatásának, melyet ez ügyben kapott és egyúttal előterjesztette: a munkások és cselédek sorsának betegség, baleset, rokantság és aggkor esetére való biztosításról szóló törvényjavaslat tervezetét. E tervezet 8 fejezetből és 97 szakaszból áll. A cselédek és magánmunkásokról szóló 1876. évi 13. t.-cikk módosításáról szóló törvényjavaslat tervezést s végül az alföldi munkásstatisztikát.

— **Tallián Béla főispán tudni óhajtott.** hogy e türethetetlen állapot, mely szerint tiz tanyai iskola közül, hatban kontár tanító teljesíti a köteleességét a tanyai kultúra nem nagy dicsőségére, miképpen állhatott elő? Hiszen minden egyes tanító választásról tartoznak beküldeni a jegyzőkönyvet, nem különben a megválasztottnak okmányait is.

— **Betörés.** F. hó 23-án reggel azon vette magát észre Vass László polgártárs, hogy az utcza felőli szobájából 9 párna és 2 szép új kabát hiányzik. Azonnal jelentést

tett a csendőrségnél, hogy az ellopott tárgyak hova tűntet derítse ki. A tetteseket a csendőrség erősen nyomozza.

— **Százask bizottság** ülésezett a polgári körben f. hó 25-én Hegyi Antal plebános elnöke alatt, melyen a birtokosság ügyei tárgyalattak és Csemegi Antal bíró ur ismertette a mezőrendőri törvény paragrafusait. A birtokosság ügyeire jövő számban visszatérünk.

Irodalom.

«A magyar nemzet története» című Szalay-Baróti-féle füzetes vállalatból, melyet már több ízben volt alkalmunk olvasóink figyelmébe ajánlani, most jelent meg a 6. füzet. Ebben bevégeződik «A fejedelmek kora» cz. szakasz és megkezdődik az Árpád-házból való királyok korának tárgyalása. Ehhez a füzethez is külön műmelléklet van csatolva: Szt. István palástjának rajza, melyet Ipolyi A. »A magyar szt. korona története és műleírása« című műve nyomán Tull Ödön készített. Igen szépek a szövegbe nyomott illusztrációk is, melyek közül kiemeljük a következőket: Veszprém, a magyar szt. korona hátulról nézve. Visegrád (Robbock akverell képe nyomán készült metszetről); Pozsony (a XVII. században készült s az Orsz. Képtárban őrzött metszetről); az orsovai korona-kápolna, a korona ládája: Szt. István signuma a pannonhalmi apátság kiváltásáig; Pannonhalma; Szt. István kardja; II. Henrik, Szt. István sógora (egy régi kódexből); Imre herceg (Szent István palástjáról rajzolta Tull Ödön); a szent jobb, eredeti fényképről készült rajz; végre Szent István ezüst denárja Amint e fölöröltakból is látható, a kiadó-cég derekasan beváltja mindazt, amit prospektusában a képek bővege tekintetében ígért. A szövegről is teljes elismeréssel nyilatkozhatunk és ismételtük, hogy a Szalay-Baróti-féle történelem valóban megérdemli, hogy helyet találjon minden ember könyves-polczán. Az egész mű körülbelül 65 füzetre van tervezve. Minden hó 1-én és 15-én egy-egy füzet jelenik meg, melynek ára 30 kr. Előfizethetni negyedévre (6 füzet) 1 frt 80 krajával. Az előfizetési díjak a kiadóhivatalba (Andrássy-ut 21. sz. a.) küldhetők.

A legszellemesebb lap.

A fővárosi újságok konkurrencziája óriási. Valahányszor egy-egy új lap jelenik meg, a hitetlenek mindég hitetlenül csóválják a fejüket, hogy honnan tud ez előfizetőket szerezni. És mégis szerez, mert egy-egy új és érdekes lap teremt magának mindég új közönséget.

Csak azon fordul meg a dolog, hogy van-e a szerkesztőnek elegendő intencziója ahhoz, hogy tudjon valami újat, érdekeset teremteni. Persze, hogy chablonszerű és unalmas új újságért senki sem fogja ott hagyni a régi jó lapját és ez oka annak, hogy egy csomó új vállalat nem tud sehogy sem prosperálni. Ekkor azután az első dolog szidni a közönséget, amely nem karolja fel az új vállalatot. Pedig annak a szegény közönségnek igaza van. Helyes és jó érzelme van a magyar közönségnek arra, hogy a rossz dolog ne érdekelje, ellenben a jó és érdekes utitárs iránt rokonszenvvel viseltetés és azt támogatja. Legalább azt mutatja az az óriási érdeklődés, melylyel a magyar közönség az ő legrégebb szépirodalmi napi lapjának, a „Fővárosi Lapok“-nak átalakulását és meg bővített újabb alapokra való fektetését fogadta.

De hát ezt az érdeklődést nem is lehet csudálni. Az új szerkesztő: Porzolt Kálmán maga köré gyűjtve a mai magyar irodalomnak ugyszólván minden számottevő munkáját — nap nap után olyan lapot ad a közönségnek kezébe, mely teljesen konkurrenczián kívül áll. Napról-napra újabb meglepetéseket szerez, érdekes irodalmi és politikai csemegékkel látja el a lapot, a leg-

teljesebb francia leleményességgel, anélkül, hogy a nemzeti talajt kieresztené a lábától s anélkül, hogy nemzeti jellegét elvesztené a lap. Az irodalmi s művészeti körökben, a kávéházakban s a legelőkelőbb társaságokban nap nap után eseményszámba megy a lap minden egyes száma, melyben amellet, hogy a szépirodalmi rész egy nap is annyit; sőt többet foglal magában, mint akármelyik szépirodalmi heti lapban — hát amellet telve van az aktuális eseményeknek szellemes, könnyed és irodalmi értékű feldolgozásával.

A „Fővárosi Lapok“ ujjaalakításának rövid ideje alatt is, december 16-ika óta, mióta terjedelme politikai tartalommal is meg bővült, teljesen kiérdemelte azt a címet, melyet adtak neki; az *ötletek újsága* címét. Mindjárt első számában pompás ötlet volt adni a *király ama a tollának* hű mását, melylyel az egyházpoltitikai törvényjavaslatokat szentesítette. *Karácsonyi* mellékletül pedig a legkiválóbb magyar írótól közölt egy csomó kis szüdarabot, melyeket a családokban otthon pompásan, elő lehetett adni a „Műkedvelők színház“-nak (ez volt a lap karácsonyi mellékletének a címe) akkora kelete volt, hogy a megjelenés napján a déli órákban már a főváros egy előrusító helyén sem lehetett kapni egy karácsonyi számot sem.

És az is kitűnő ötlete volt a lapnak, mikor üres és elcsépett reklámhirdetések helyett teljesen a fővárosi színházak színlapjainak mintájára és ugyanazokkal a betűkkel, *csalódásig hű színlapokat* nyomtatott, melyeken az előadó személyek neve helyett a lap munkatársainak neve szerepelt. A „Fővárosi Lapok“ színlapjának kiragasztása napján az egész főváros ezekről az ötletes színlapokról beszélt, s egyes színlapok előtt valóságos csoportosulások voltak. Most legutóbb pedig a farsang kezdetére, *Vizkereszt vasárnapjára*, egy a magyar literatúrában páratlanul álló számmal kedveskedett olvasóinak. A lap külön mellékletkép adott egy *illusztrált táncrendet*, melynek minden számát magyar irodalom jelesei írták. A csárdást: *Ágai Adolf* az első négyest: *Porzolt Kálmán*, a tipegőt: *Eendrödy Sándor*, a cottillont: *Hevesi József*, a mazurkát: *Lipsey Ádám*, a II-ik négyest: *Vértessy*, a keringőt: *Makai Emil*, a szünórát *Abonyi* és így tovább. A táncrendben az írők autogrammai voltak s ezenkívül minden egyes dolgozatot külön illusztrált *Faragó* ez idő szerint a legkittűnőbb magyar illusztrátor, aki a „Fővárosi Lapok“-nak állandó rajzolója. A lap teljesen új nyomokon halad s szerkesztősege, össze toborozva a magyar írők leg jeleseiből — nap nap után újabb kellemes és érdekes meglepetéseket szerez az olvasóinak, úgy, hogy a magyar hírlapirodalom valósággal dicsőségét ülheti ebben a lapban, mely az *első igazán modern előkelő magyar újság*.

Közgazdaság.

Vetőmagvak.

(Mautner Ödön tudósítása). A változó, részben enyhe időjárás e héten a forgalmat annyiban befolyásolta, hogy ott, hol a szükséglet nagyobb, a fedezésről részben már gondoskodnak. Különösen áll ez a herefélékre nézve, lóheréből meg lehetős mennyiségűk vásároltattak, ugyszintén az ismertebb faj takarmányrépa magvaknak is jó kelendősége van. Ezen cikk nagyon különböző áron lesz ajánlva minek nyitja az, hogy a tavalyi gyakori esőzések által a répamag négyötöd-része csak 50-60 százaléka csiraképes és csak egy ötöd-része olyan, mint igazán jó magnak kell lenni t. i. 95 legkevesebb 85

százalék csiraképes. A kiviteli forgalom ilyenkor, midőn a belföldi már kezdetét veszi, vajmi lassan mozog és egészben néhány kisebb tétel löheremagra szoritkozott Bükköny és baltaczim iránt némi érdek mutatkozik.

Jegyzések 100 kilonként Budapesten.

Luczerna 35—50 frt. Löhere, bánái 55—62 frt. Löhere, tiszavidéki 62—68 frt. Löhere, ordélyi 55—68 frt. Tavasi bükköny 6.80—7 frt. Baltaczim 11—11½ frt. Muharmag 14—15 frt.

Heremagvak plombozása.

A budapesti m. kir. állami vetőmag vizsgáló állomás az 1894-95. idényben f. évi január hó 9-ig az alább megnevezett magkereskedők és termelők számára a következő mennyiségű vetőmagvakat plombázta le;

	Luczerna	Löhere	Össz. métermázsza
Mauthner Ödön Budapest .	1005	710	1715
Ullmann Károly „ .	82	155	247
Kramer Lipót „ .	129	88	217
Haldek Ignác „ .	107	84	191
Magy. mezőg. szöv. „ .	107	72	179
Gróf Teleki Arvéd, Brassó —	—	178	178
Lederer testvérek, T.-Kürt 2	156	—	158
Deutsch Gyula Budapest ,	100	—	100
Sávoszt Alfonz „ .	64	—	64
Frommer H. A. utóda „ .	46	—	46
Nöthling Vilmos „ .	17	19	36
Összesen	1669	1457	3126

CSARNOK.

A kutya adó.

Nékem is van, akarom mondani, volt egy kis ratlerfaj kutyám. Mint fajjellege mutatja, azon kasztba soroztatott az adónemet illetőleg, mely a luksusz kutyákat tekintélyüknél fogva méltán megilleti.

Magamtól fizetek évente 3 frt kereset-adót, tehát miért ne fizethetnék a Zolitol is annyit?! — Igen, kérem, az én kutyámnak Zoli volt a neve. — Szerettük mindnyájan, rajongott érte az egész ház. A kis fiam, Jóska, beléje kapaszkodva tanult meg járni. S ha olykor-olykor eltörött a mecse, csak a Zoli volt képes vele elhagyni a sirást. Továbbá, mint afféle művelt házi eb, tudott két lábón járni, szolgálni; vasabroncson keresztül, sétapálczán átugrálni. S mi fő tulajdonossága volt, sohasem nyult tiltott eledelhez.

Szóval uraim, és hölgyeim, az én Zolim igen tiszteletreméltó lett volna arra, hogy a kérdéses 3 frtot érette lefizessem. De le is fizettem volna, ha egy körülmény közbe nem jő, a halála. Gyászjelentést nem adok ki, inkább leírom gyászos kimulását.

Csak pár napja, hogy a nem várt eset, a borzasztó katasztrófa bekövetkezett. Váratlanul jött a csapás s nagyon érzékenyen sújtott.

Már többször megfigyeltem, hogy a Zoli kedvetlen. Kérdeztem tőle busulásának okát. Mindig egy szomorú farkcsóválás volt a felelet. Pedig, ha beszéddel nem is, de irás által adhatott volna feleletet. Mert a Zoli, kérem alásan, írni tudott. Még pedig hogyan?! A nevét csak egyszerűen „i“-vel írta, nem „y“-al. Ebből láttam, hogy a Zoli nem hiu sem a nevére, sem a tudományára. Az utóbbi időkben mindig irással foglalkozott. Mióta nálunk bejött a kutyaadó, a Zoli szakadatlanul írt. El nem tudtam gondolni, mi sok írni valója lehet. Csak később tudtam meg, hogy a végrendeletét írta. Dehogymiről azt nem tudom.

Egyszer csak eltűnt hazulról; kerestük le s föl, és nem találtuk sehol. E miatt rajtam vigasztalhatatlan busulás vett erőt.

Szokott sétáimat a „rabok tava“ menti füzes körül a szokottnál bosszabbakra nyujtottam. Egy ily séta alkalmával, midőn már

a hold vette által a nap örökét, szintén a füzesben sétáltam.

Szemeim mintha káprázat fogta volna el, magam előtt láttam Zolit. Egy háromszor görbült fűzfán függött. Porhüvelyéből rég kiköltözött a pára, csak fogait agyarta rám, melylyel a halállal vivott iszonyu tusát oly borzalmasan fejezte ki. E látványra egész idegrendszerem kinos mozgásba jött. Büntényt gyanítottam. Megnéztem a szegény párát közelebről. Hát képzeldék önök, mit láttak szemeim: a Zoli nyakában egy papirdarab csüngött, melyre az ő gömbölyű betűivel e sorok voltak írva: „Az adómat fizetni nem bírom. Szivessen megyek a halálba. Miattam senkinek ne történjék baja.“

Szegény Zolit megkönyeztem, ennyi önfeláldozást nem vártam tőle. Engem szabadított meg a gondtól, most már csak magam helyett fizetem a 3 frtot.

Legyen neki könnyű a paraj!

Sághy Mihály.

Szerkesztői üzenetek.

V. J. urnak, Helyben. Az ígéret szép szó, ha beváltják, úgy jó.

Ü. N. urnak, Helyben. A kilátásba helyezett tárczát jövő számunk szívesen hozná. Üdvözlét!

K. I. urnak, Kun-Félegyháza. Megkaptuk a meghívót s mint láthatod, megemlékezünk róla. Kérlek, indítsátok meg a cserepéldányt.

Vasúti menetrend.

Csongrád — Félegyház.		v. v.	v. v.		
		d. e.	d. u.		
Csongrád indul	—	9.20	2.45		
Gátér érkezik	—	9.52	3.17		
Félegyház érkezik	—	10.21	3.46		
Félegyház — Csongrád.		v. v.	v. v.		
		d. u.	d. u.		
Félegyház indul	—	12.25	5.10		
Gátér érkezik	—	12.48	5.33		
Csongrád érkezik	—	1.25	6.10		
Félegyház — Budapest		sz. v.	sz. v.	gy. v.	
		d. e.	éjjel	d. e.	
Félegyház indul	—	6.48	2.34	11.06	
Czegléd érkezik	—	8.13	4.04	12.06	
Budapest érkezik	—	10.20	6.30	1.25	
Budapest — Félegyház		sz. v.	sz. v.	gy. v.	
		d. e.	délután	d. u.	
Budapest indul	—	8.30	4.25	2.25	
Czegléd érkezik	—	10.30	6.25	3.41	
Félegyház érkezik	—	12.11	7.57	4.47	
Félegyháza — Szeged.		sz. v.	sz. v.	gy. v.	
		d. u.	éjjel	d. u.	
Félegyház indul	—	12.19	8.02	11.16	4.48
Kistelek érkezik	—	12.59	8.41	11.58	5.12
Szeged érkezik	—	1.47	9.35	12.52	5.49
Szeged — Félegyház.		sz. v.	sz. v.	gy. v.	
		d. u.	éjjel	d. e.	
Szeged indul	—	—	12.53	5.10	10.01
Kistelek érkezik	—	—	1.47	6.05	10.35
Félegyház érkezik	—	—	2.28	6.43	11.04

NYILTÉR*)

Báli-selyemszöveteket méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig, valamint fekete, fehér és színes selyemszöveteket is méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig — sima, csikozott, koczkázott, mintázott, damaszolt stb. minőségben (mintegy 200 különböző fajta és 2000 különböző szín s árnyalatban) postabér és vámmentesen a privátmegrendelők lakására szállít: Hanneberg G. (cs. és kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Minták postafordulóval küldetnek. Svájcba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

*) Az e rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Nyom. Szilber J. könyvny. Csongrádon.

Kiadó lakás!

Szóke Ferencznek VII. tized 31. számú házában, a félegyházi utban több rendbeli lakás van kiadó. 1 bolthelyiség, 3 szoba, konyha, kamra és megfelelő mellék helyiségek. Feltételek megbeszélése végett értekezhetni a tulajdonossal.

Mellbetegség,

köhögést, valamint a gége, tüdő és a légcső minden hurutos megbetegedését a leggyorsabban és biztosan gyógyít, az évek óta elismert orvosi utasítás után készített és ajánlott kitünő szer, a

„Szt. György thea“

ára csomagonként 50 kr. a hozzá való

„Szent György hurut-por“

szinte 50 kr. dobozonként, pontos használati utasítással együtt.

Hatás pár nap után már látható.

Kevesebb mint 2 csomag nem küldhető.

Postán 20 kr. küldendő külön a csomagolás és szállító-levélért, egyenesen

a St. Georgs Apotheke, Wien V/2 Wimmergasse 33. czim alatt.

Gróf Esterházy Géza-féle

Cognacgyár Budapest.

Dr. Neumann Zsigmond kir. kereskedelmi törvényszéki hites vegyész által hivatalosan megajtett és általunk tudomásul vett vizsgálatok alapján az

Esterházy cognac-

ot betegeinknél alkalmaztuk és azt sikeresen használva mint kitünő minőségűt a francia cognacokkal vetekedőt a legjobban ajánlhatjuk.

Dr. Angyán Béla egyetemi tanár. Dr. Bárón Jónás egyetemi tanár. Dr. Kétyl Károly kir. tan. egy tanár. Dr. Póor Imre egyetemi tanár. Dr. Réczey Imre egyetemi tanár. Dr. Tauffer Vilmos egyetemi tanár.